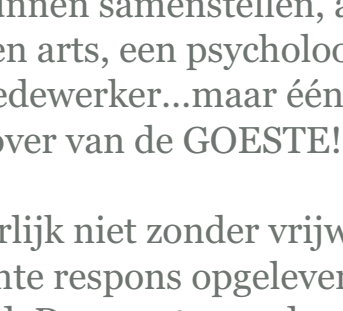

Er is altijd
Een nieuw
begin...

Palli - Mid

Nieuwsbrief van het Netwerk Palliatieve Zorg De Mantel
voor Midden West-Vlaanderen

December 2023

Voorwoord

Beste lezers, sympathisanten,

Na een lange en bij momenten lastige (budgettaire besognes) voorbereiding zijn we op 16 oktober eindelijk van start kunnen gaan met ons langverwachte palliatief dagcentrum De Kade. We hebben een heel mooie equipe kunnen samenstellen, allemaal mensen met verschillende achtergronden: verpleegkundigen, een arts, een psycholoog, een maatschappelijk werker, een ergotherapeut, een administratief medewerker...maar één ding hebben ze zeker gemeen: ze zijn allemaal heel gemotiveerd en lopen over van de GOESTE!

Een palliatief dagcentrum kan natuurlijk niet zonder vrijwilligers. Welnu, onze oproep via pers en sociale media heeft een onverwacht respons opgeleverd. Ondertussen hebben ruim 40 (veertig!) vrijwilligers zich aangemeld. De meeste worden aanwezigheidsvrijwilligers, maar ook 10 kookvrijwilligers en een handvol vrijwilligers die zullen instaan voor het vervoer en logistieke taken. Werkelijk HARTverwarmend is dat.

In de hal van het dagcentrum kan je onze equipe op foto leren kennen (nog niet van iedereen werd een foto genomen)

Laat ons zeggen dat er hiermee een stevige basis is gelegd voor de opvang van onze 'gasten'. Ze zullen hier zeker gesoigneerd worden, en culinair verleid! Om die palliatieve patiënten/ 'gasten' toe te leiden/door te verwijzen naar De Kade rekenen we op de huisartsen, artsen-specialisten, thuisverpleegkundigen, sociale diensten, palliatief support teams, onze eigen thuiszorgelijke en natuurlijk iedereen die De Mantel een warm hart toedraagt. Ondertussen kregen we de eerste gasten over de vloer en voelen we enthousiasme en dankbaarheid.

Veel vrijwilligers betekend ook dat je die mensen moet opleiden. Daarom zijn we ook gestart met een vrijwilligersopleiding in eigen huis, of liever Moeder-huis. Die basisopleiding is een samenwerking tussen de drie diensten van onze palliatieve site: medewerkers van de palliatieve eenheid Het Anker, het palliatief dagcentrum De Kade en tenslotte het netwerk palliatieve zorg De Mantel, allen samen hebben ze dit programma in elkaar gesloten. Een mooie illustratie van een hechte samenwerking!

Ook hartverwarmend was het initiatief van Anja Lebon die op 19 november een marathon ('Lopen voor Troost') liep ten voordele van onze palliatieve site 'Het Moederhuis'. Dat leverde in totaal meer dan € 4.600 op. We zullen dit op een zinvolle manier besteden en denken in de richting van een mooie troost- en herdenkingsplek in de tuin van De Kade.

Proficiat aan Anja voor deze buitengewone prestatie want ze liep die dag door weer en wind, waarvoor heel HARTelijk dank.

Wie we ook HARTelijk mogen danken is Minister Hilde Crevits. Ze kwam op bezoek in ons Moederhuis in maart en toen al beloofde ze dat ze een ambassadeur wilde zijn voor de palliatieve zorg. Zij onderhandelde recent in de Vlaamse Regering een aanzienlijk extra budget voor de palliatieve sector.

Na jarenlange manifeste onderfinanciering is zij de eerste minister in 28 jaar extra budget die het écht opneemt voor de palliatieve zorg en daadkracht toont en effectief met palliatieve zorg over de brug komt! We zijn dus hoopvol. We zullen haar tijdens de opening van het palliatief dagcentrum in het voorjaar gepast in de bloemetjes zetten... met 'nen ferme piepre' erbovenop.

We eindigen ietwat in mineur want na 21,5 jaren trouwe dienst aan De Mantel zal Betty op 28 december afscheid nemen van ons voor haar welverdiende pensioen. Ik mag Betty terecht één van de pioniers van De Mantel noemen, een 'grande dame'. Zij zorgde samen met de andere collega's van het eerste uur voor een stevige basis, zeg maar de funderingen van onze organisatie. We zullen Betty herinneren als een zeer toegewijde, immer rustige en zeer deskundige en professionele collega met een warm hart voor de patiënten en hun familie en uiteraard ook voor de vrijwilligers en collega's in 'het veld' en in De Mantel. In die vele jaren heeft ze een paar duizend patiënten en hun familie bijgestaan en ondersteund.

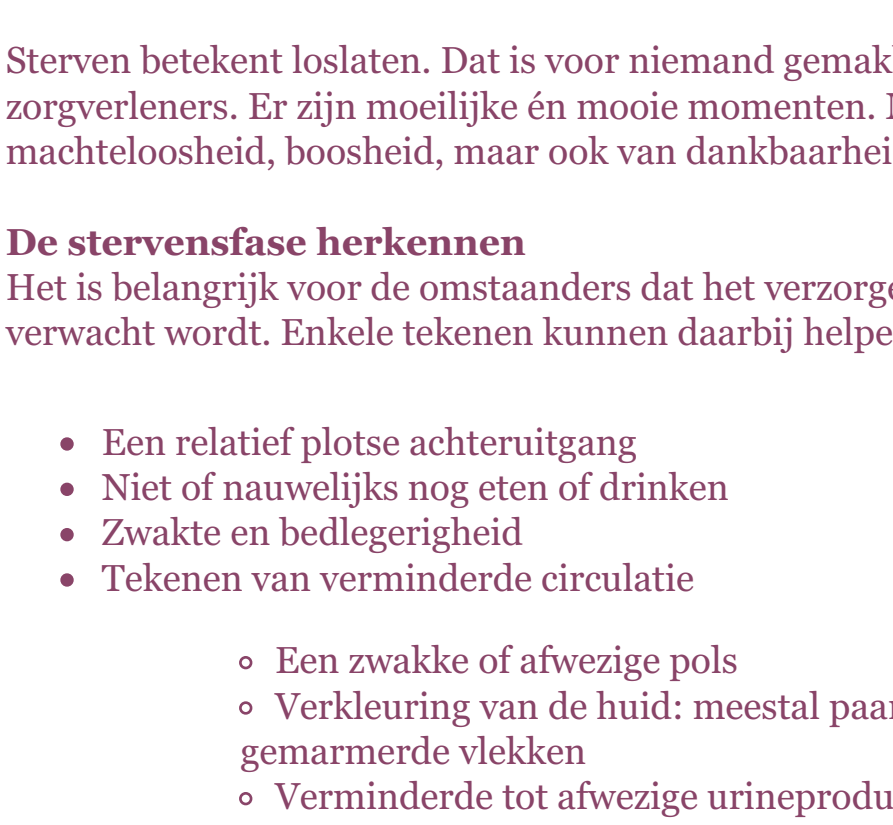
Beste Betty, heel HARTelijk dank voor jouw niet te onderschatten bijdrage aan De Mantel, we laten je afzwaaien met veel mooie herinneringen aan een innige samenwerking. Het ga je goed in het verdere leven!

Tenslotte, aan alle lezers een vredevolle Kerst en een fijne jaarwende toegewenst. Voor iedereen vreugdevolle momentjes en vooral een goede, stabiele gezondheid!

Een innige groet,

Dr. Wim Goderis en Dries Messeyne
(Voorzitter Raad van Bestuur en Directeur - Coördinator De Mantel)

Symposium 'Palliatieve zorg: niet hopeloos'

Op 24 oktober organiseerde De Mantel samen met de Stuurgroep van de lokale ziekenhuizen (AZ Delta Roeselare, Sint-Jozefskliniek IZegem en Sint-Andriesziekenhuis Tielit) een symposium met als titel "Palliatieve zorg: niet hopeloos". De rode draad doorheen dit symposium was de rol van hoop in de palliatieve zorg. Het symposium richtte zich op zowel professionelen als vrijwilligers en andere geïnteresseerden in de palliatieve zorg.

De voormiddag startte met een boeiende lezing gegeven door prof. dr. Sofie Verhaeghe (Universitair Centrum Verpleegkunde en Verrekening, Universiteit Gent, Katholieke Hogeschool VIVES Campus Roeselare, Universiteit Hasselt). In haar voordracht maakte zij ons wegwijs in het concept 'hoop' en de rol van 'hoop' binnen de palliatieve zorg. De bevindingen uit haar onderzoek werden toegelicht en aangevuld met talrijke praktijkvoorbeelden. Hierdoor kregen we allen heel wat bagage en achtergrond mee omtrent het niet alledaags thema dat hoop vaak is.

In het tweede deel van de voormiddag vond een panelgesprek plaats. Hierin namen actoren vanuit verschillende hoeken deel. In het panel zetelde de hoofdspreker van de voormiddag, prof. dr. Sofie Verhaeghe, naast dr. Marc Lemingre (partner, vader en huisarts), dr. Liesbeth Schauvliege (hematoloog Sint-Jozefskliniek IZegem), Kris Maertens (verpleegkundige intensieve zorgen AZ Delta) en Céline Embo (thuisverpleegkundige Wit-Geel-Kruis). Het panel werd deskundig gemoderd door An Ravelingien (beleidscoördinator ethiek en patiëntenparticipatie in AZ Delta). Elk vanuit hun eigen specifieke context gaven de panelleden hun kijk op het thema. Het werd een interessant en bij momenten pakkend gesprek.

Kortom: het werd een inspirerende en hoopvolle voormiddag!

Graag willen we onze hoofdspreker, moderator en alle panelleden nog eens bedanken voor hun bijdrage aan dit symposium. Ook aan de aanwezigen: bedankt voor jullie deelname.

We hopen jullie allen terug te zien op ons **volgend symposium in 2025!**

Charlotte Volckaert, psychologe De Mantel en Els Keukelier, deskundige palliatieve zorg Team Stuurgroep lokale ziekenhuizen

Medische Cel 2023

Op 16 november ll. hielden we een bescholingsavond voor alle professionele hulpverleners uit onze regio. Een boeiende avond waar een gotal geïnteresseerden aanwezig waren.

Naast het overbrengen van info rond palliatieve zorg, is het ook een avond waarbij netwerken en contact leggen centraal staan.

Op deze medische cel werd het verhaal van Martha in beeld gebracht. Martha kreeg de diagnose eierstokkanker met uitzaaiingen in de buik. We volgden haar traject van diagnose, doorheen de behandeling tot de boodschap dat er geen genezing meer mogelijk was en Martha dus palliatief werd.

Verschiede zorgverleners kwamen aan bod en kwamen spreken over hun specialiteit. Hiermee wilden we aantonen hoeveel hulpverleners er vaak aanwezig zijn rond één patiënt (zowel thuis als in het ziekenhuis).

Met het traject van De Mantel maakten we filmpjes van de oncoloog, leerden we de jiskap kennen en brachten we o.a. euthanasie in beeld. De filmpjes zorgden voor een leuke afwisseling naast de sprekers.

Langs deze weg willen we graag alle aanwezigen bedanken voor hun engagement in de zorg. Zonder jullie krijgen wij geen toegang tot ondersteuning van de palliatieve patiënt en zijn omgeving.

Katrien David en Betty Dewinter, deskundigen palliatieve zorg Team Medische cel

De stervensfase: tips en tricks

Iedereen komt vroeg of laat te overlijden. Het stervensproces is bij iedereen anders. De laatste fase kan heel kort duren maar soms ook wel enkele weken aanhouden.

Sterven betekent loslaten. Dat is voor niemand gemakkelijk, zowel voor de naasten als voor de zorgverleners. Er zijn moeilijke én mooie momenten. Momenten van verdriet, angst, machteloosheid, boosheid, maar ook van dankbaarheid, liefde, opoffering, humor en hoop.

De stervensfase herkennen

Het is belangrijk voor de omstaanders dat het verzorgend personeel aangeeft dat het overlijden verwacht wordt. Enkele tekenen kunnen daarbij helpen:

- Een relatief plots achteruitgang
- Niet of nauwelijks nog eten of drinken
- Tekenen en bedlegerigheid
- Zakken van verminderde circulatie

Belangrijk om te weten is

- Dat de duurtijd van de stervensfase heel moeilijk in te schatten is
- Dat de verzorging beperkt wordt tot het strikt noodzakelijke zodat er zoveel mogelijk rust wordt gecreëerd rond het bed
- Dat de ademhaling naar het einde toe kan veranderen. Er komen adempauzes of de ademhaling begint te reutelen
- Dat bij een stervende persoon discomfort kan opgemerkt worden bij kreunen, grimassen of onrustig worden
- Dat het hongeren- en dorstgevoel wegvallen door de organen die geleidelijkaan stilvallen. Hierdoor vallen de wangen in, de neus wordt spitzer en de ogen komen dieper in de kassen te liggen

Dr. Griet Verhelst
Equipearts De Mantel

Betty aan het woord

Pensioen

Wat altijd veraf leek, is plots heel dichtbij.

In 1981 studeerde ik af als verpleegkundige. Mijn loopbaan situeert zich volledig in de thuiszorg.

Binnen mijn activiteit als thuisverpleegkundige had ik al kennis gemaakt met de werking van De Mantel. Het boeide me enorm en na 21 jaar thuisverpleging maakte ik de overstap naar De Mantel.

Palliatieve zorg en vooral de palliatieve patiënt kregen mijn volle aandacht. Ik kwam er terecht in een klein maar hecht team. Samen met mijn collega's mocht ik vele palliatieve patiënten thuis begeleiden en ondersteunen.

21 jaar mocht ik samenwerken met ander hulp- en zorgverleners met als doel onze palliatieve patiënten het nodige comfort te geven.

21 jaar waarin ik veel geleerd heb want palliatieve zorg blijft een tak in de gezondheidszorg die continue in ontwikkeling is.

Straks begint er een nieuwe fase in mijn leven, een mijnpaas...

Enerzijds kijk ik er naar uit omwille van de tijd en de ruimte die zich aandient, anderzijds kijk ik met verlangen naar wat komt. Af en toe spaken er vragen door mijn hoofd: ga ik mij niet verliezen? Zal ik mijn collega's en ook mijn patiënten missen? En zitten mijn naasten me binnenkort niet te dicht op mijn huid?

De komende tijd zal anders ingevuld worden, het tempo wordt getemperd... Ik kijk met een tevreden en fijn gevoel achterom.

Iedereen die op de een of andere manier daartoe heeft bijgedragen wens ik hiervoor hartelijk te danken!

Betty Dewinter
Deskundige palliatieve zorg

Nieuws uit De Kade

Wist je dat...

- We op 16 oktober opgestart zijn met een palliatief dagcentrum 'de Kade' en we onze gasten verwelkomen op maandag-woensdag en vrijdag.
- Dit allemaal in een huiselijke omgeving doen waart een multidisciplinair team (verpleegkundigen -psycholoog -ergotherapeut, maatschappelijk werker, arts) en vrijwilligers aanwezig zijn.

- Er dagelijks 2 vrijwilligers klaar staan om de gasten en de mantelzorgers te ontvangen.
- De kookvrijwilligers elke keer een hapje, soep, middagmaal en een lekkere dessert bereiden.
- Het een plek is waar lotgenoten elkaar ontmoeten en even tot rust kunnen komen.
- We altijd openstaan voor een gesprek
- We ook ondersteuning bieden aan familie en mantelzorgers. Ze krijgen de kans om even op adem te komen naast de zorg voor hun naaste.
- Onze gasten hun creativiteit kunnen benutten.
- Ze ook een bad/massage kunnen inboeken.

WIST JE DAT... HEEL VEEL KAN, MAAR NIETS MOET!

Naar de Kade komen even is om op adem te komen voor iedereen.

Meer info?

Mail naar info@dagcentrumdekade.be of bel naar 051/23.60.70.

In de kijker

Elk jaar groeit onze bibliotheek met tal van nieuwe boeken.

We zetten er graag enkele in de kijker:

Het alfabet voor groot verdriet

'Het alfabet voor groot verdriet' verdient een plaatsje op je schouder of in je boekenkast. Dit alfa-bedje spreidt een warm deken uit waaronder de meest wonderlijke gesprekken kunnen ontstaan, zodat groot verdriet toch omarmd kan worden.

Ik ben bij je

Vroeg of laat krijgen we er allemaal mee te maken: een familielid, vriend of kennis komt op en oog te staan met de dood. 'Ik ben bij je' van Kirsten DeLeo biedt praktische adviezen voor als je niet weet wat je dan moet doen of zeggen. Bovendien helpt het boek je om aanwezig te zijn als je je hulpeloos voelt in de nabijheid van iemand die stervende is, en om liefde te voelen en tonen als het verlies om de hoek staat.

Handboek: Psychiatrie in de laatste levensfase

Wanneer de patiënt, hun naasten en zorgprofessionals zich bewust zijn van de laatste levensfase, de fase waarin de dood in zicht komt, zal dit doorgaans een 'goede dood' bevorderen. Dit handboek helpt zorgverleners in de ggz de laatste levensfase van hun patiënten en hun naasten zo optimaal mogelijk in te richten.

Fijne SOFA-momenten

Deze inspiratiemap bestaat uit twee delen die één geheel vormen: een handboek en een inspiratiegids met fiches. Met deze map hoopt men te mogen de lezers te begeleiden naar een meer gedragen 'samenspel' tussen de mantelzorgers, bewoner en de zorgverlener.

Beginnen over het einde

Wanneer is euthanasie bij dementie zo moeilijk? En hoe kan het wel? In dit openhartige boek laat Henk Blanken zien hoe belangrijk het is om op tijd te beginnen over het einde. Met je naasten en met je arts. Zodat je niet te vroeg dood gaat, maar ook niet te laat.

Wil je graag een boek ontfen?

Dat kan, contacteer ons gerust om af te spreken.

[Neem contact op](#)

Vooruitblik 2024

Nu het nieuwe jaar voor de deur staat, maken we ons klaar voor de start van nieuwe opleidingen.

Er staat terug heel wat moois op de agenda en de inschrijvingen zijn geopend.

Een korte vooruitblik:

* **Vrijdag 01/03/2024:**
Start opleiding Vroegtijdige zorgplanning

* **Dinsdag 28/05/2024:**
Start opleiding Complementaire zorg

* **Donderdag 30/05/2024: Medische Cel**
(voor huisartsen en verpleegkundigen uit ons netwerk)

* **Dinsdag 04/06/2024: Sofagesprek 'Zorg(en) voor...**

'Een balans in evenwicht - over zelfzorg bij mantelzorgers' in ARHUS Roeselare.

Voor meer info en inschrijvingen verwijzen we graag door naar onze website:

[Meer info](#)

Wil je ons steunen? Dat kan...

Zelfs een kleine gift, betekent veel voor ons!
De Mantel steunen kan vrijblijvend op ons rekeningnummer : BE28 7755 8807 2120
Fiscale attesten zijn te bekomen voor giften vanaf €40.

Volg ons ook op Facebook :

Wil je een permanente gift doen ten bedrage van €12 of €48 per jaar, dan kan je dit doen via onze website 'Een hart voor De Mantel' via onderstaande link :

[Een hart voor De Mantel](#)

Inschrijven op onze nieuwsbrief

Ken jij nog geïnteresseerden voor onze nieuwsbrief? Stuur deze mail door naar je vrienden of collega's. Met een simpele klik op onderstaande knop kunnen ook zij zich inschrijven voor onze nieuwsbrief.

Toestemming gebruik gegevens

Door in te schrijven op de nieuwsbrief geef je ons toestemming je gegevens te gebruiken voor het verzenden van onze nieuwsbrief.

Je kan op elk moment uitschrijven voor onze nieuwsbrief, door op de uitschrijf-link in de footer van de nieuwsbrief te klikken of door ons te contacteren op info@demantel.be.

[Schrijf me in!](#)

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden. • U kunt ook uw [gegevens](#) [inzien](#) en [wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u info@demantel.net toe aan uw adresboek.

